

I. PYETJE ME RRETHIM

1. Në cilën nga vargjet vijues të gjitha thërmijat përmbajnë numër të njëjtë të elektroneve?

- A. ${}_{13}\text{Al}^{3+}$, ${}_{8}\text{O}^{2-}$, ${}_{12}\text{Mg}^{2+}$, ${}_{10}\text{Ne}$
 B. ${}_{12}\text{Mg}^{2+}$, ${}_{11}\text{Na}^{+}$, ${}_{9}\text{F}$, ${}_{8}\text{O}^{2-}$
 C. ${}_{13}\text{Al}^{3+}$, ${}_{12}\text{Mg}$, ${}_{11}\text{Na}^{+}$, ${}_{9}\text{F}^{-}$
 D. ${}_{8}\text{O}^{2-}$, ${}_{9}\text{F}^{-}$, ${}_{10}\text{Ne}$, ${}_{11}\text{Na}$

2. Jometalet A, B dhe C formojnë komponime kovalente me hidrogjenin. Shuma e çiftve të përbashkëta elektronike të formuar në këto komponime (me nga një molekulë tek çdonjëri) arrin 8. Valenca e jometaleve A dhe B tek oksidet acidike të tyre është e njëjtë. Në cilat grupe të sistemit periodik të elementeve gjenden jometalet A, B dhe C?

- A. A и B во 15, B во 14.
 B. A и B во 15, B во 16.
 C. A и B во 16, B во 15.
 D. A и B во 14, B во 15.

3. Tek cilat nga thërmijat vijuese elektronet valente janë të njëjtë me atë të NO_3^{-} ?

- A. CNO^{-} .
 B. HNO_2 .
 C. PO_4^{3-} .
 D. H_2CO_3 .

4. Sa është numri i përgjithshëm i elektroneve të shkëmbyera kur formohet një njësi formulare nga komponimi i ndërtuar nga jonet X^{2+} dhe Y^{3-} ?

- A. 2
 B. 3
 C. 6
 D. 5

5. Sa gjithësej nga elektronet valente nuk marrin pjesë në formimin e lidhjeve kovalente në molekulën e Cl_2O ?

- A. 16
 B. 8
 C. 12
 D. 10

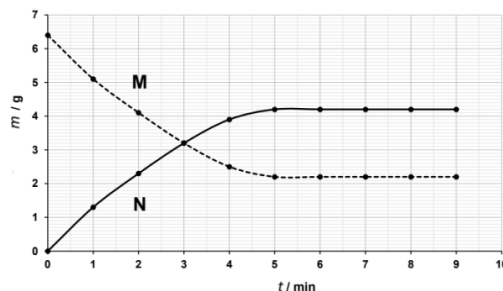
6. Kur në tretësirë të nitratis të argjendit do të vendoset tel bakri, pas një kohe të caktuar tretësira dalë nga dalë ngjyroset në të kaltër, ndërsa në telin e bakrit paraqiten kristale në formë të gjilpërës. Cili nga barazimet kimike vijuese saktë e përshkruan këtë proces?

- A. $\text{Ag} + \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Cu} + \text{Ag}(\text{NO}_3)_2$
 B. $\text{Cu} + 2\text{AgNO}_3 \rightarrow \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{Ag}$
 C. $2\text{Ag} + \text{Cu}(\text{NO}_3)_2 \rightarrow \text{Cu} + 2\text{AgNO}_3$
 D. $\text{Cu} + \text{AgNO}_3 \rightarrow \text{Ag} + \text{CuNO}_3$

7. Në një epruvetë Mjalta ka vendosur tretësirë pa ngjyrë nga nitrati i bariumit. Më pas, në tretësirën e nitratis të bariumit ka shtuar tretësirë tjetër pa ngjyrë nga çka është formuar fundërrinë e bardhë. Cilat janë formulat e sakta të tretësirave të shtuara dhe të fundërrinës së krijuar, përkatësisht?

- A. NaCl , BaCl .
 B. K_2SO_4 , BaSO_4 .
 C. Na_2S , Ba_2S .
 D. MgCl_2 , BaCl_2 .

8. Cili nga pohimet vijues në lidhje me paraqitjen grafike, të një reaksioni, të dhënë më poshtë, janë të saktë?

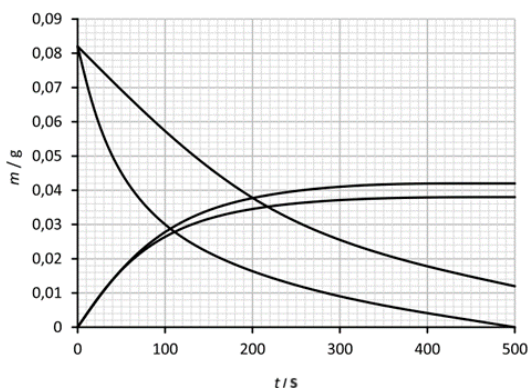

- I. Në këtë reaksion N është reaktant, ndërsa M është produkt i reaksionit.
 I. Reaksioni përfundon pas 5 min.
 II. Në fund të reaksionit formohen rreth 3 g produkt.
 III. Reaksioni është më i shpejtë në minutën e parë.
 IV. Shikohet se reaksioni është katalitik.
- A. Të gjitha.
 B. Vetëm II.
 C. Vetëm II dhe IV.
 D. Vetëm II, III dhe IV.

9. Tretësirë e hidrokosit të natriumit, e nxehur në $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ dhe tretësirë nga acidi sulfurik, i nxehur në temperaturë të njëjtë, përzihen në mes vete. Nëse edhe acidi dhe baza plotësisht kanë reaguuar, sa do të jetë pH dhe temperatura e tretësirës së fituar pas perzierjes?
- A. Mesi është acidik, $T > 20\text{ }^{\circ}$
B. Mesi është neutral, $T < 20\text{ }^{\circ}\text{C}$
C. Mesi është bazik, $T < 20\text{ }^{\circ}\text{C}$
D. Mesi është neutral, $T > 20\text{ }^{\circ}\text{C}$
10. Elma ka tretur ndonjë substancë të panjohur në ujë, duke e lëvizur gotën në dorë tek e cila e ka tretur substancën. Më pas ka ndjerë se dora e sajë është ftohur. Çfarë ka mundur të përfundoj Elma për procesin e tretjes së kësaj substance?
- A. Procesi i tretjes është ekzoterm.
B. Për të tretur më shumë substancë, në sasinë e njëjtë të ujit, gotën duhet që ta nxeh.
C. Për të tretur më shumë substancë, në sasinë e njëjtë të ujit, gotën duhet që ta ftoh.
D. Nuk ka mundur të përfundoj asgjë, sepse nuk ka të dhëna të mjaftueshme.

II. PROBLEME TEORIKE

1. Në grafikun vijues janë paraqitur ndryshimet e masave të reaktantëve dhe të produkteve për reaksionin e shpërbërjes së peroksidit të hidrogjenit. Dy nga lakoret e grafikut ju përkasin ndryshimeve të masave të reaktantëve dhe produkteve pa praninë e katalizatorit, ndërsa dy në prani të jodurit të kaliumit si katalizator.
- A) vendos shenjën X në lakoren e cila e tregon ndryshimin e masës së peroksidit të hidrogjenit në prani të katalizatorit. (1 pikë)
- B) Në grafik vizato lakore e cila përshtatshëm do të kishte treguar ndryshimin e masës së peroksidit të hidrogjenit kur të ishte zbrëthyer në prani të katalizatorit dhe në temperaturë të ngritur. (2 pikë)

- C) shkruaje barazimin për reaksionin e peroksidit të hidrogjenit të barazuar me koeficientët stehiometrik të plotë më të vegjël të mundshëm. (1 pikë)

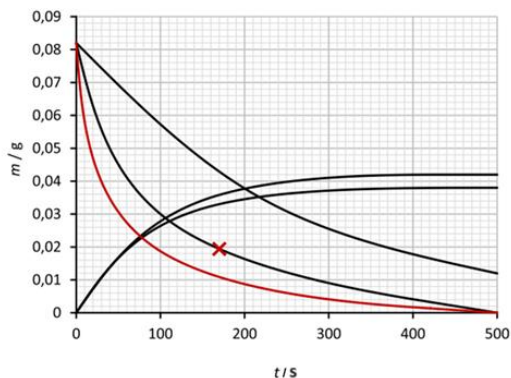
Ç) Përgjigjet e pyetjeve vijuese.

a) Sa është masa e peoksidit të hidrogjenit i cili zërthehet deri te sekonda e 300-të, në prani të katalizatorit? (1 pikë)

b) sa është përafërsisht masa e peroksidit të hidrogjenit në sekondën e 300-të, pa prani të katalizatorit? (1 pikë)

(Gjithsej: 6 pikë)

Zgjidhje:

A) (1 pikë)

B) (2 pikë)

C) $2\text{H}_2\text{O}_2 \rightarrow 2\text{H}_2\text{O} + \text{O}_2$ (1 pikë)

Ç) a) 0,07 g (0,08 – 0,01) g (1 pikë)

b) 0,025 g (1 pikë)

(Gjithsej 6 pikë)

2. Kristalohidratet X, Y dhe Z përmbajnë katjone të ndryshme, anjone të ndryshme, (klorur, sulfat, karbonat)dhe numër të ndryshëm të molekulave të ujit në një njësi formulare. Në bazë të të dhënave vijuese, përcaktoi formulat e kristalohidrateve, shkruaji emrat e tyre dhe përgjigju pyetjeve të parashtruara.

A) numri atomik i katjonit të kristalohidratit me 10 molekula të ujit në njësinë formulare është 11.

B) kristalohidrati me 2 molekula të ujit në njësinë formulare është sulfat.

C) Numri atomik i katjonit trevalent të kripës Y është 26.

Ç) Kloruri përmban 6 molekula ujë në njësinë formulare.

D) Numri atomik i katjonit të kristalohidratit Z NUK është 20.

E) Numri atomik i katjonit të klorurit NUK është HE 20.

Formula: X: _____ Y: _____ Z: _____ (3 x 1 pikë)

Emri: X: _____ Y: _____ Z: _____ (3 x 1 pikë)

Pyetje:

1) Cila nga këto kripa gjatë reaksionit me CaCl_2 formon fundërrinë të bardhë? _____ (1 pikë)

2) Në cilët nga tretësirat e këtyre kripërave, nëse shton zink pluhur, do të rrjedh reaksion?_ _____ (1 pikë)

(Gjithsej: 8 pikë)

Zgjidhje: X: $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ Y: $\text{FeCl}_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ Z: $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ (3 x 1)

X: sulfat kalciumi dihidrati

Y: klorur hekuri(III) heksahidrati

Z: karbonat natriumi dekahidrati (3 x 1)

1) $\text{Na}_2\text{CO}_3 \cdot 10\text{H}_2\text{O}$ 2) $\text{FeCl}_3 \cdot 6\text{H}_2\text{O}$ (2 x 1)

(Gjithsej: 8 pikë)

3. Masa molekulare relative e cila përbëhet nga elementet X dhe Y është 80. Masa atomike relative e elementit dyvalent Y është dy herë më e vogël nga masa atomike relative e elementit gjashtëvalent X.

A) llogariti masat atomike relative të X dhe Y dhe shkruaje formulën e saktë të komponimit.

$$A_r(X) = \underline{\hspace{2cm}} \quad A_r(Y) = \underline{\hspace{2cm}} \quad \text{Formula: } \underline{\hspace{2cm}} \quad (3 \times 0,5 \text{ pikë})$$

B) Shkruaje reaksionin e komponimit të cilin e përcaktove me K_2O të barazuar me koeficientët stehiometrik më të vegjël të mundshëm.

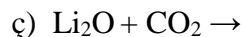
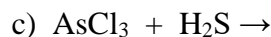
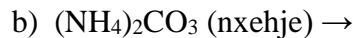
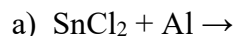
$$\underline{\hspace{10cm}} \quad (0,5 \text{ pikë})$$

(Gjithsej 2 pikë)

$$A_r(X) = \underline{32} \quad A_r(Y) = \underline{16} \quad \text{Formula: } \underline{SO_3} \quad (3 \times 0,5 \text{ pikë})$$

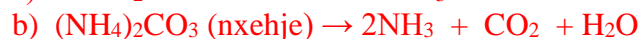

4. Plotësoi dhe barazoi barazimet e reaksioneve të cilat mund të zhvillohen.

(Për çdonjërin barazim të shkruar saktë nga 0,5 pikë dhe për çdonjërin barazim të barazuar saktë nga 0,5. Gjithsej 4 pikë)

Zgjidhje:

(Gjithsej 4 pikë)

III. EKSPERIMENT I PARAMENDUAR

Në një epruvetë gjendet përzierje e nitrateve të natriumit, magnezit, bariumit dhe plumbit. Përshkruaje udhëzimin me të cilin mund të ndash katjonet e këtyre nitrateve njërin nga të tjerët, duke i shndërruar në komponime të tjera, nëse ke në dispozicion tretësirë të holluar të HCl, H₂SO₄ dhe NaOH. (7 pikë)

Pajisjet e nevojshme: epruveta, pipeta(pikatorë) të pasterit, shufra qelqi, mbajtës, unazë, hinkë, gota, letër filtruese.

Zgjidhje:

1. Në përzierjen e pipetës së pasterit gradualisht shtohet HCl, deri atëherë kur fundërron fundërrinë e bardhë. Fundërrina e PbCl₂, sepse vetëm ai formon klorur të patretshëm.
2. Përzierja filtrohet dhe në filtrat me pipetën e pasterit gradualisht shtohet H₂SO₄, deri atëherë kur fundërron fundërrinë e bardhë e BaSO₄.
3. Përzierja filtrohet dhe në filtrat me pipetën e pasterit gradualisht shtohet tretësirë e NaOH deri atëherë kur fundërron fundërrinë e bardhë e Mg(OH)₂.
4. Përzierja filtrohet, ndërsa filtrati paraqet tretësirë e NaNO₃.

(7 pikë. Gjithsesi, renditja e udhëzimeve duhet me patjetër të ndjeket. Në të kundërtën nuk do të jetë i saktë eksperimenti dhe nuk do të ndahen pikë)

A. Shkruaji barazimet e reaksioneve të cilat i nxorre, çdonjëri i barazuar me koeficientët stehiometrik më të vegjël të mundshëm.

Zgjidhje:

